

EKSĀMENS ĢEOGRĀFIJĀ
vidusskolai

 2012. gada 29. maijā
 SKOLĒNA DARBA LAPA

1. daļa

Vārds _____

Uzvārds _____

Klase _____

Skola _____

1. uzdevums (6 punkti).
Apvelc pareizās atbildes burtu! (Katrā jautājumā ir tikai viena pareiza atbilde, labotās atbildes netiek vērtētas.)

 Aizpilda
 skolotājs:

1. Primārā sektora nozares ir:

- A lopkopība un pārtikas produktu ražošana
- B mežsaimniecība un metālu ražošana
- C mežsaimniecība un dabasgāzes ieguve
- D zivsaimniecība un tekstilizstrādājumu ražošana

1. _____

2. Valstis, kurās atrodas anklāvi, ir:

- A Brazīlija un Itālija
- B Itālija un DĀR
- C Ķīna un DĀR
- D Itālija un ASV

2. _____

3. Vienas no auglīgākajām augsnēm pasaulē ir:

- A sarkandzeltenās feralītiskās augsnes
- B melnzemes augsnes
- C glejotās augsnes
- D podzolaugsnes

3. _____

4. Kurš no nosauktajiem nav atmosfēras slānis?

- A stratosfēra
- B troposfēra
- C astenosfēra
- D mezosfēra

4. _____

5. Vislielākais lauksaimniecībā strādājošo īpatsvars ir:

- A Ziemeļāfrikā
- B Eiropā
- C Aizsahāras (Subsahāras) reģionā
- D Latīņamerikā

5. _____

6. Valstis, kuras uzņem daudz imigrantu, ir:

- A Polija un Portugāle
- B Francija un Saūda Arābija
- C Kanāda un Šveice
- D Ķīna un Kuba

6. _____

 Kopā par
 1. uzd.:

2. uzdevums (5 punkti).**Katrā atbilžu rindā ir viens lieks, neiederīgs nosaukums. Nosvītro tā burtu ar „X”!**

1. Ziemeļamerikas pamatiedzīvotāji ir:

- A** apači **B** amerikāņi **C** maiji **D** inuīti **E** aleuti

1. _____

2. Tropu cikloni ir:

- A** tornado **B** taifūni **C** vili vili **D** orkāni **E** bagio

2. _____

3. Starptautisko ekonomisko attiecību galvenās formas ir:

- A** starptautiskā tirdzniecība **B** investīciju plūsmas **C** ražošanas kooperācija
D darbaspēka migrācija **E** starptautiskais tūrisms

3. _____

4. Visvairāk urbanizētās valstis pasaulē ir:

- A** Ķīna **B** Singapūra **C** Monako **D** Vatikāns **E** Katara

4. _____

5. Valstis ar pozitīvu migrācijas saldo ir:

- A** ASV **B** Vācija **C** Meksika **D** Kanāda **E** Lielbritānija

5. _____

Kopā par
2. uzd.:

3. uzdevums (8 punkti).**Aizpildi tabulu! Pretī kontinentam vai pasaules daļai atzīmē ar „X” divus tajā esošus dabas objektus!**

Kontinents/ pasaules daļa	Gvajānas plakankalne	Misisipi	Apalači	Orinoko	Visla	Oranža	Drakonu kalni	Karpati
Eiropa								
Āfrika								
Ziemeļamerika								
Dienvidamerika								

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

7. _____

8. _____

Kopā par
3. uzd.:

4. uzdevums (4 punkti).**Papildini teikumus, ierakstot atbilstošo jēdzienu!**

1. Visi nodarbinātie un nestrādājošie, kuri aktīvi meklē darbu, ir

1. _____

2. Augsnes auglības samazināšanās dabas vai antropogēnu faktoru ietekmē ir

2. _____

3. Tūrisma veids, kam raksturīga ceļošana relatīvi neskartā un mazapdzīvotā dabas vidē, lai izglītos dabas aizsardzības jautājumos, ir

3. _____

4. _____

4. Procesis un parādības, kas noris viegli šķīstošos iežos ūdens šķīdinošās darbības rezultātā, ir

Kopā par
4. uzd.:

5. uzdevums (5 punkti).**Izlasi teikumus un norādītajā vietā ieraksti atbilstošās valstu grupas burtu!****Uzmanību! Viena izvēle ir lieka.**

1. Pēc teritorijas lielākās pasaules valstis _____
2. Valstis ar neierobežotu monarha varu (absolūtās monarhijas) _____
3. Valstis, kurās El Ninjo darbības laikā rodas ārkārtējs sausums _____
4. Valstis, kuras atrodas Dienvidāzijas blīvāk apdzīvotajā reģionā _____
5. Valstis ar lielāko vidējā mūža ilgumu _____

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

- A** Krievija, Kanāda
B Šrilanka, Bangladeša
C Austrālija, Indonēzija
D Andora, Japāna
E Katara, Bahreina
F Vatikāns, Zviedrija

Kopā par
5. uzd.:

6. uzdevums (4 punkti).**Uzmanīgi izpēti karti un izpildi prasīto!**

- 6.1. Ieraksti kartes apzīmējumos biomu (dabas zonu) nosaukumus!

6.1. _____

- 6.2. Kāpēc teritorijās, kuras apzīmētas ar burtiem A un B, nav sastopami meži?

A _____

B _____

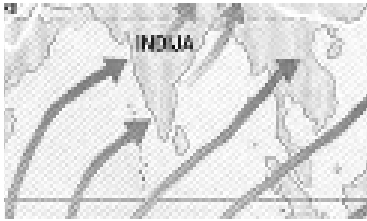
6.2. _____

Kopā par
6. uzd.:

7. uzdevums (6 punkti).
Apvelc pareizo atbildi!

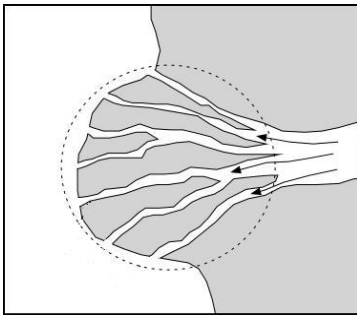
1. Attēlā parādīts:

- A ziemas musons
- B vasaras musons
- C pingvīnu migrācija

3. Attēlā redzama upes:

- A delta
- B grīvlīcis
- C estuārs

5. Attēlā redzamais pilsētas plānojums ir:

- A koncentriski radiālais
- B šahveida
- C lineārs

2. Attēlā parādīts:

- A ciklons
- B anticiklons
- C ozona caurums

4. Kartoshēmā attēlots:

- A kokvilnas audzēšanas areāls
- B rudzu audzēšanas areāls
- C kafijas audzēšanas areāls

6. Šīs dzīvnieks ir:

- A Ķīnas nacionālais simbols
- B Greenpeace simbols
- C „Pasauls Dabas fonda” simbols

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

Kopā par
7. uzd.:

8. uzdevums (10 punkti).

Sameklē kartoshēmā ģeogrāfiskos objektus un tabulā ieraksti tiem atbilstošo skaitli un nosaukumu!

Skaitlis kartē	Nosaukums	Objekta raksturojums
		Viens no Baltijas valstīs lielākajiem kūrortiem
		Otra lielākā pilsēta pēc iedzīvotāju skaita
		Pilsēta, kurā atrodas lielākais cementa ražošanas uzņēmums Latvijā
		Lielākais vēja parks Baltijā
		Reliģiskā tūrisma centrs
		Jaunākais nacionālais parks Latvijā
		Lielākā HES Baltijā
		Ramsāres vieta – lielākais augstais purvs
		Garākā upe Latvijas teritorijā
		Neaizsalstoša osta ar lielāko kravu apgrozību

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

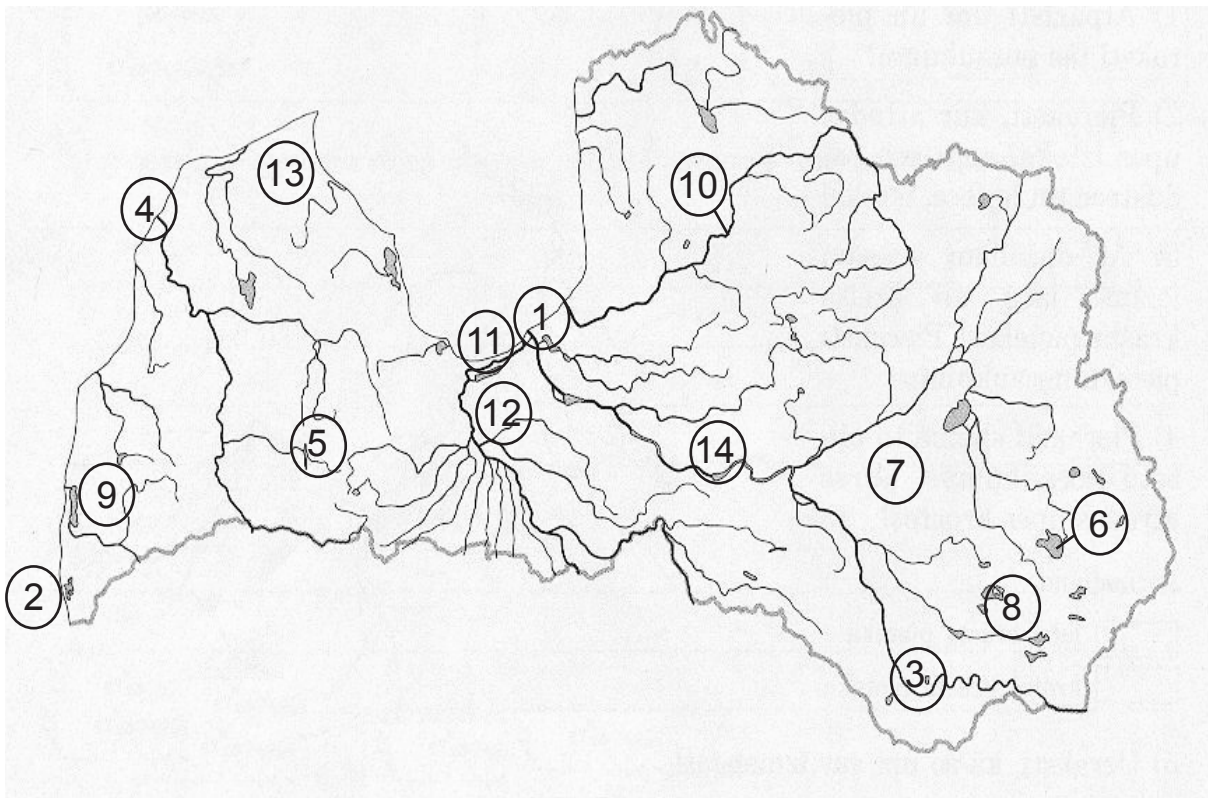
6. _____

7. _____

8. _____

9. _____

10. _____

Kopā par
8. uzd.:
_____Kopā par
1. daļu:

EKSĀMENS ĢEOGRĀFIJĀ
vidusskolai
 2012. gada 29. maijā
 SKOLĒNA DARBA LAPA
2. daļa

Vārds _____
 Uzvārds _____
 Klase _____
 Skola _____

1. uzdevums (15 punkti).
Izpildi prasīto par tēmu „Tuksneši”!

Aizpilda skolotājs:

1.1. Doti tuksnešu izcelsmes veidi. Ieraksti tabulā vienu katra tuksneša veida nosaukumu! (3 punkti)

Tropu	Iekškontinentālie	Piekrastes

1.1. _____

1.2. Uzraksti divus faktorus, kas nosaka tuksnešu izplatību! (2 punkti)

- _____
- _____

1.2. _____

1.3. Raksturo atmosfēras cirkulāciju un izskaidro tuksnešu veidošanos 30° platumos! (2 punkti)

1.3. _____

1.4. Kādu iemeslu dēļ pasaulē palielinās karsto un mēreno tuksnešu platība? (2 punkti)

- _____
- _____

1.4. _____

1.5. Kurā pasaules reģionā mūsdienās notiek pārtuksnešošanās? (1 punkts)

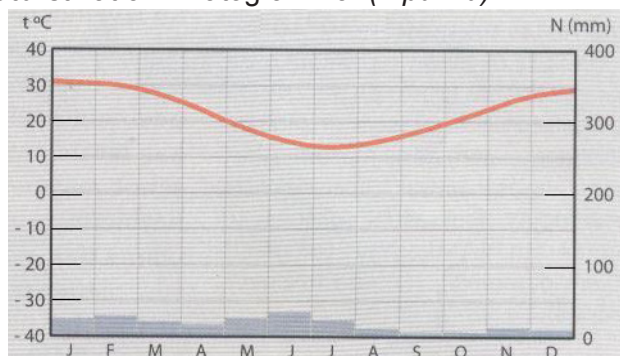
- _____

1.5. _____

1.6. Kāpēc pasaulē samazinās ledus tuksnešu platība? (1 punkts)

1.6. _____

1.7. Izpēti klimatogrammas, veic nepieciešamos aprēķinus un uzraksti, kuram tuksnešu veidam atbilst katra klimatogramma! (4 punkti)

Tuksneša veids

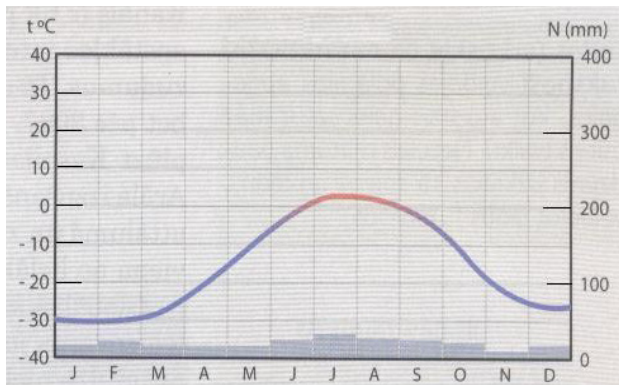
Maksimālā temperatūra

Minimālā temperatūra

Temperatūras amplitūda

Uzmanību! 1. uzdevuma turpinājums nākamajā lappusē.

1. uzdevuma turpinājums

Tuksneša veids

Maksimālā temperatūra

Minimālā temperatūra

Temperatūras amplitūda

1.7. _____

Kopā par
1. uzd.: _____**2. uzdevums (11 punkti).****Izlasi teikumus un atrodi kļūdas!**

- Dabas resursi ir dabas elementi un īpašības, kurus cilvēki izmanto savām vajadzībām.
- Dabas resursus iedala: pēc izcelsmes, pēc izmantošanas, pēc nodrošinājuma pakāpes un pēc novietojuma uz zemeslodes.
- Eiropa ir bagāta ar dārgmetālu rūdām, kas mūsdienās būtiski sekmējušas rūpniecības attīstību.
- Ilgstošā derīgo izrakteņu ieguves procesā daudzviet Eiropā tie ir izsmelti.

2.1. Ieraksti kļūdainā teikuma numuru un uzraksti teikumu pareizi! (4 punkti)

- Teikuma Nr. _____

Labojums _____

- Teikuma Nr. _____

Labojums _____

2.2. Izskaidro jēdzienu „rūpniecības izejvielu resursi”! (1 punkts)

2.3. Izskaidro atšķirību starp bagātu rūdu un nabadzīgu rūdu! (1 punkts)

2.1. _____

2.2. _____

2.3. _____

Uzmanību! 2. uzdevuma turpinājums nākamajā lappusē.

2. uzdevuma turpinājums

2.4. Izskaidro sakarību starp metālisko derīgo izrakteņu ieguves vietām un Zemes ģeoloģisko uzbūvi! (2 punkti)

2.4. _____

2.5. Aizpildi tabulu par derīgajiem izrakteņiem! (2 punkti)

Atradnes nosaukums	Derīgais izrakteņis	Minerālu resursu veids (metālu rūda, nemetāliskais derīgais izrakteņis, kurināmais resurss)
Vitvatersranda		
Marakaibo		

2.5. _____

2.6. Viena no rūpniecības izejvielām ir zelts. Aizpildi tabulu par zelta izmantošanu kādā saimniecības nozarē! (1 punkts)

Saimniecības nozare	Produkcijas veids

2.6. _____

Kopā par
2. uzd.:

3. uzdevums (15 punkti).

Izpildi prasīto par islāma kultūras reģionu!

3.1. Raksturo islāma kultūras reģiona izvietojumu, nosauc četras valstis, kuras tajā ir iekļautas! (2 punkti)

3.1. _____

3.2. Raksturo iedzīvotāju izvietojumu šajā kultūras reģionā! (2 punkti)

3.2. _____

3.3. Uzraksti divus apdzīvotību un apdzīvojamu ietekmējošus faktorus šajā reģionā! (2 punkti)

- _____
- _____

3.3. _____

Uzmanību! 3. uzdevuma turpinājums nākamajā lappusē.

3. uzdevuma turpinājums

3.4. Pēc izvēles raksturo vienas islāma valsts etnisko sastāvu! (1 punkts)

Valsts _____

Raksturojums _____

3.4. _____

3.5. Aizpildi tabulu par arābu tautu! (2 punkti)

Garīgās kultūras elementi	Materiālās kultūras elementi (artefakti)
• _____ _____	• _____ _____
• _____ _____	• _____ _____

3.5. _____

3.6. Uzraksti divas šī reģiona kultūrainavas iezīmes! (2 punkti)

- _____
- _____

3.6. _____

3.7. Šī reģiona valstis ilgstoši ir pasaules „karstie punkti”. Aizpildi tabulu! (2 punkti)

Karstais punkts (valsts)	Konflikta cēlonis

3.7. _____

3.8. Daudzās Eiropas Savienības valstīs musulmaņu tradīcijas izraisa asas diskusijas un pat konfliktus. Uzraksti divas musulmaņu tradīcijas, kuras rada domstarpības Eiropas Savienības valstīs! (2 punkti)

- _____
- _____

3.8. _____

Kopā par
3. uzd.:

5. uzdevums (12 punkti).

5.1. Skaidro jēdzienu „ārējā tirdzniecība”! (1 punkts)

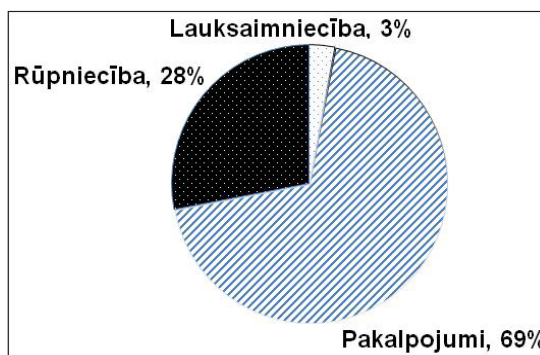
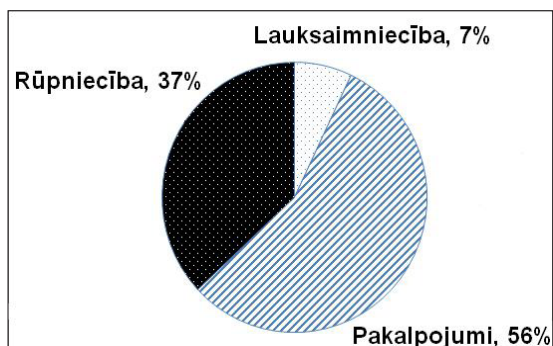
5.1. _____

5.2. Aizpildi tabulu par starptautisko tirdzniecību ietekmējošiem faktoriem! Raksturo tos un nosauc katram faktoram konkrētas valsts piemēru! (4 punkti)

Faktors	Raksturojums	Piemērs
Valsts saimniecības specializācija		
Ģeogrāfiskais stāvoklis		

5.2. _____

5.3. Aplūko informācijas avotus un raksturo starptautiskās tirdzniecības struktūras izmaiņas, skaidro šo izmaiņu cēloņus! (3 punkti)

Raksturojums: _____

Cēloņi:

- _____
 - _____
-

5.3. _____

Uzmanību! 5. uzdevuma turpinājums nākamajā lappusē.

5. uzdevuma turpinājums

5.4. Aizpildi tabulu (shēmu) par dotajām precēm, to plūsmām pasaules tirgū! (4 punkti)

Produkts/prece	Eksportētājvalsts		Importētājvalsts/reģions
Lauksaimniecības produkcijas plūsmas			
Kafija		→	
Rīss		→	
Rūpniecības produkcijas plūsmas			
Elektroniskās iekārtas		→	
Jēlnafta		→	

5.4. _____

Kopā par
5. uzd.: _____Kopā par
2. daļu: _____

EKSĀMENS ĢEOGRĀFIJĀ

vidusskolai

2012. gada 29. maijā
SKOLĒNA DARBA LAPA

3. daļa

Vārds _____

Uzvārds _____

Klase _____

Skola _____

3. daļa (12 x 2 = 24 punkti).

Izvēlies vienu no tematiem un uzraksti apmēram 200 vārdus garu pārspriedumu!

Strukturē pārsprieduma saturu, pamato savu viedokli, izmantojot konkrētus faktus, lieto ģeogrāfiskos nosaukumus un atbilstošus jēdzienus, uzraksti secinājumus!

Atzīmē tematu, kuru tu izvēlējies!

- Cilvēka darbības ietekme uz iesāļūdens un sāļūdens ekosistēmām.
- Demogrāfisko procesu ietekme uz ekonomisko situāciju Latvijā.

Uzmetums.

EKSĀMENS ĢEOGRĀFIJĀ
vidusskolai
 2012. gada 29. maijā
 DARBA VĒRTĒTĀJA LAPA

Vērtēšanas kritēriji
1. daļa

Uzd. nr.	Kritēriji	Punktu kopskaits
1. uzd.	1 punkts par katru pareizi apvilktu atbildi.	6
2. uzd.	1 punkts par katru pareizi nosvītrotu neiederīgo, lieko nosaukumu, ja rindā nosvītro vairāk nekā vienu nosaukumu – 0 punktu.	5
3. uzd.	1 punkts par katru pareizi atzīmētu objektu.	8
4. uzd.	1 punkts par katru pareizu atbildi. Par daļēju skaidrojumu – 0 punktu.	4
5. uzd.	1 punkts par katru pareizu atbildes burtu.	5
6. uzd.	1 punkts par katru pareizu atbildi.	4
7. uzd.	1 punkts par katru pareizu atbildi.	6
8. uzd.	1 punkts par katru pareizu skaitli un ģeogrāfisko nosaukumu. Ja atbildē ir tikai skaitlis vai nosaukums – 0 punktu.	10
Kopā		48

2. daļa. Visos uzdevumos atbildes tiek vērtētas veselos punktos, nedrīkst būt vērtējums 0,5 punkti.

Uzd. nr.	Kritēriji	Punktu kopskaits
1. uzd.	1.1. 1 punkts par pareizi ierakstītu tuksneša nosaukumu. Kopā – 3 punkti.	15
	1.2. 1 punkts par katru pareizu faktoru. Kopā – 2 punkti.	
	1.3. 2 punkti par pareizu atbildi, par daļēji pareizu atbildi – 1 punkts. Kopā – 2 punkti.	
	1.4. 1 punkts par katru pareizu atbildi. Kopā – 2 punkti.	
	1.5. 1 punkts par pareizu atbildi.	
	1.6. 1 punkts par pareizu atbildi.	
	1.7. Par katrām divām pareizi uzrakstītām viena tuksneša veida atbildēm – 1 punkts. Kopā – 4 punkti.	
2. uzd.	2.1. 1 punkts par pareizi ierakstītu teikuma numuru, 1 punkts par pareizu labojumu. Kopā – 4 punkti.	11
	2.2. 1 punkts par pareizi skaidrotu jēdzienu, par daļēji skaidrotu – 0 punktu.	
	2.3. 1 punkts par pareizu skaidrojumu, par daļēji skaidrotu – 0 punktu.	
	2.4. 2 punkti par pareizu atbildi, par nepilnīgu atbildi – 1 punkts. Kopā – 2 punkti.	
	2.5. 1 punkts par katru pareizi aizpildītu rindu tabulā, ja uzrakstīts tikai derīgais izraktenis – 0 punktu. Kopā – 2 punkti.	
	2.6. 1 punkts par pareizi aizpildītu tabulu, par daļēju atbildi – 0 punktu.	

3. uzd.	<p>3.1. 2 punkti par reģiona raksturojumu un pareizām četrām valstīm. 1 punkts – ja raksturots reģions un uzrakstītas divas valstis.</p> <p>3.2. 2 punkti par pareizu atbildi, par nepilnīgu atbildi – 1 punkts. Kopā – 2 punkti.</p> <p>3.3. 1 punkts par katru pareizu faktoru. Kopā – 2 punkti.</p> <p>3.4. 1 punkts par pareizi nosauktu valsti un raksturojumu.</p> <p>3.5. 1 punkts par diviem garīgās kultūras elementiem, 1 punkts par diviem artefaktiem. Kopā – 2 punkti.</p> <p>3.6. 1 punkts par katru kultūrainavas iezīmi. Kopā – 2 punkti.</p> <p>3.7. 1 punkts par katru pareizi ierakstītu valsti un atbilstošu konflikta cēloni. Ja ierakstīta tikai valsts vai konflikta cēlonis – 0 punktu. Kopā – 2 punkti.</p> <p>3.8. 1 punkts par katru tradīciju. Kopā – 2 punkti.</p>	15
4. uzd.	4.1. 1 punkts par katru pareizu rādītāju. Kopā – 3 punkti.	
	<p>4.2. 3 punkti par pareizu skaidrojumu. 2 punkti – ja salīdzinātas Baltijas valstis un daļēji skaidrotas atšķirības. 1 punkts – ja tikai salīdzinātas Baltijas valstis. Kopā – 3 punkti.</p> <p>4.3. 1 punkts par diagrammas nosaukumu. 1 punkts par apzīmējumiem. 1 punkts par asu nosaukumiem. 1 punkts par pareizi atliktiem datiem. Kopā – 4 punkti.</p>	10
5. uzd.	<p>5.1. 1 punkts par pareizi skaidrotu jēdzienu, par daļēji skaidrotu – 0 punktu.</p> <p>5.2. 1 punkts par katra faktora raksturojumu, 1 punkts par atbilstošu piemēru. Kopā – 4 punkti.</p> <p>5.3. 1 punkts par raksturojumu, 1 punkts par katru cēloni. Kopā – 3 punkti.</p> <p>5.4. 1 punkts par katru pareizi aizpildītu rindu tabulā, ja uzrakstīta tikai viena valsts rindā – 0 punktu. Kopā – 4 punkti.</p>	12
Kopā		63

3. daļa*

Kritēriji Punkti	1. Saturs un darba organizācija	2. Analīze un argumentācija	3. Fakti un ģeogrāfiskie nosaukumi	4. Jēdzienu un ģeogrāfiskās valodas lietojums
3	Saturs pilnībā atbilst tematam un uzdevuma nosacījumiem. Saturs loģiski sakārtots. Domas izteiktas skaidri un pārliecinoši.	Autors izdara loģiskus un argumentētus secinājumus. Sniedz raksturīgākās pazīmes, tendences un vērtē veidojušās problēmas, pamato to veidošanās ģeogrāfiskā izvietojuma likumsakarības.	Aprakstā pareizi lietoti vairāk nekā 15 ģeogrāfiskie nosaukumi, fakti. Tie iesaistīti raksturojumā, to būtiski papildinot . Prot atlasīt būtiskos faktus no maznozīmīgiem.	Skolēns aprakstā lieto bagātu un precīzu ģeogrāfisko valodu, iesaistot tekstā vairāk nekā 10 ģeogrāfiskos jēdzienus. Ģeogrāfisko nosaukumu un jēdzienu rakstībā nav kļūdu .
2	Satura izklāsts nepilnīgs, bet pamatā atbilst uzdevuma nosacījumiem.	Autors raksturo procesus, bet secinājumi ir vispārināti, ne vienmēr argumentēti. Aprakstā neparādās procesu ietekme uz ekonomisko un sociālo situāciju konkrētajā reģionā vai valstī.	Aprakstā pareizi lietoti 9–14 ģeogrāfiskie nosaukumi, fakti. Prot atlasīt būtiskos faktus no maznozīmīgiem. To lietojumā pieļautas dažas neprecizitātes.	Skolēns aprakstā lieto ģeogrāfisko valodu, iesaistot 6–9 ģeogrāfiskos jēdzienus. Atsevišķos gadījumos jēdzienu lietojumā ir neprecizitātes. Ģeogrāfisko nosaukumu un jēdzienu rakstībā nav kļūdu .
1	Daļēji izpildīts uzdevuma nosacījums. Apraksts primitīvs, grūti izsekot autora domai.	Izsaka apgalvojumus, kas nav argumentēti. Spēj novērtēt, tikai lietojot vispārīgas frāzes, arī viedoklis nav pamatots.	Aprakstā pareizi lietoti 5–8 ģeogrāfiskie nosaukumi, fakti. Ģeogrāfisko nosaukumu uzskaitījums nav mērķtiecīgs, tas nepalīdz atklāt autora domu.	Ģeogrāfiskā valoda nabadzīga, tekstā ir iesaistīti mazāk nekā 5 ģeogrāfiskie jēdzieni. Ģeogrāfisko nosaukumu un jēdzienu rakstībā ir vairākas kļūdas .
0	Neatbilst tematam. Skolēns neveido aprakstu, bet tikai uzskaita skaitļus un faktus.	Aprakstā nav analīzes un argumentācijas.	Aprakstā lietoti 1–4 ģeogrāfiskie nosaukumi, fakti.	Nelieto ģeogrāfisko valodu un jēdzienus.

* 3. daļā iegūto punktu skaits jāreizina ar 2.

Kopā par 3. daļu – 24 punkti.